

Jaarverslag 2024

De Stichting Cultureel Fonds Schiedam is opgericht in 1961 op initiatief van de jurist en kunstverzamelaar Piet Sanders. Na het ontstaan van het Fonds Schiedam Vlaardingen e.o. is het fonds in 2001 omgezet in een stichting genaamd Cultureel Forum Schiedam (CFS) met als belangrijk doel: het stimuleren van het culturele klimaat in Schiedam in de ruimste zin van het woord.

Het CFS initieert en realiseert activiteiten die Schiedam en haar bewoners inspireren en verder brengen. Initiëren en verbinden zijn kernbegrippen van het CFS. Dit alles om bij te dragen aan een aantrekkelijker en levendig Schiedam.

•
**CULTUREEL
FORUM
SCHIEDAM**
•

Bestuurssamenstelling

Per 1 maart 2024 traden twee bestuursleden af: Peter-Paul Elshof (voorzitter) en Maarten Mulder (penningmeester). Zij werden opgevolgd door respectievelijk Anne-Marie Sour en Hugo Boogaard. Per 1 juli 2024 trad Gideon Peele aan als bestuurslid. Met Petra van der Ham als secretaris bestond het bestuur van het CFS eind 2024 aldus uit vier leden.

Vergaderingen en werkgroepen

Het bestuur heeft in 2024 negen keer vergaderd. Voor ieder project zijn er aparte werkgroepen, die naast bestuursleden uit projectleiders en adviseurs bestaan. Zij overleggen zeer frequent voorafgaand aan het te organiseren evenement.

Aanpassing statuten

De statuten dateerden uit mei 2002. Zij waren enigszins verouderd en dienden te worden geactualiseerd. De nieuwe statuten, vastgelegd op 19 april 2024, zijn aangepast cf. de richtlijnen van de *Governance Code Cultuur*, incl. de verplichtingen die vanaf juli 2026 onderdeel zijn van de WBTR (Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen).

In 2024 zijn vijf projecten succesvol uitgevoerd:

1. Schie Café I: Het belang van de Schie, 6 juni 2024

De vaste locatie voor dit evenement is het atrium van de Bibliotheek Schiedam. Het programma van deze vierde editie bestond uit presentaties over de historie en de toekomst van de rivierdelta. De bijeenkomst trok een gemengd publiek van bewoners, experts en geïnteresseerden. De aanmeldingen liepen via de ticketservice van de Bibliotheek Schiedam. De bibliotheek was met 95 aanwezigen tot op de laatste plek bezet. Met de mix van kennisuitwisseling over toekomst, heden en verleden van de Schie, verbonden met kunst en cultuur en ruimte voor ontmoetingen, heeft het CFS de tijdsgeest goed aangevoeld.

De thema's stedelijke en landschappelijke ontwikkelingen in de Schiedelta, de geschiedenis van het gebied, de architectuur en diverse ruimtelijke opgaven in de stad en in de nabije omgeving in het landelijke gebied, spraken mensen aan. In nauwe samenwerking met de bibliotheek, diverse bewoners, ondernemers en experts was er een avondvullend programma neergezet. Moderator *Leon van Geest* gaf zowel ruimte aan de sprekers als bezoekers in de zaal. Met de vele vragen uit de zaal aan de diverse sprekers was het een levendige, interactieve bijeenkomst.

Programma

Hoe belangrijk was en is deze rivier voor de stad en haar inwoners? En welke toekomst ligt er in het verschiep? Sprekers vanuit diverse disciplines, zoals kunst, stedenbouw, cultuurhistorie en architectuur kwamen aan het woord. Langs de Schie zijn diverse gebieden in ontwikkeling, zoals het voormalige terrein van de distilleerder Dirkzwager. Wat betekent de ontwikkeling van een nieuwe stadsbuurt rondom historische monumenten en wat is de relatie met de rivier de Schie?

David Bade, beeldhouwer, schilder en installatiekunstenaar heeft al jarenlang een eigen sociale aanpak met kunst en participatie in de publieke ruimte. Wat te denken van een beeldenroute langs de Schie? Landschapsarchitect *Jan van de Kamp* heeft verteld over de veranderende rol van het landschap langs de Schieoever. Historicus *Han van der Horst* gaf zijn visie op de toekomst van de Schie en haar oevers. Tot slot heeft fotograaf *Eric van Straaten* ons door zijn lens de verschillende werelden van de Schiedamse Schie getoond.

Het muzikale gelegenheidsduo *Anne Rats* (De Stokerij) en haar begeleider *Jasper Koster* zongen en speelden de sterren van de hemel. Het centrale thema in hun nummers was water en dat gaf de bijeenkomst een extra dimensie. Hun optreden was zo succesvol dat ze niet alleen voor en tijdens de bijeenkomst optraden, maar ook afsloten met enkele songs.

Publiciteit

Voor het Schie Café waren aparte flyers gemaakt en enkele posters. Deze werden in mei verspreid op diverse strategische plekken in Schiedam en ook in digitale vorm verstuurd aan het gehele relatiebestand van het CFS. Ook stond de uitnodiging op Facebook en was een persbericht verstuurd naar lokale en nationale perscontacten.

Media

Aan de bijeenkomst is aandacht besteed in het AD, Nieuwsblad Schiedam, Schiedammer Online, Schiedam24, Dit is Twee radio en tv, Omroep Vlaardingen en de Uitagenda van S'DAM. Daarnaast heeft het CFS, samen met de Bibliotheek Schiedam, via de website en socials een groot aantal mensen weten te bereiken.

2. Stipendium Schiedams Water, 17 augustus – 22 september 2024

Dit Stipendium is in 2020 in het leven geroepen door het Cultureel Forum Schiedam, met de opdracht de sociale transitie van de stad zichtbaar te maken.

De doelstellingen van het stipendium zijn:

- Het bevorderen van interesse bij de bevolking in de sociale, culturele en economische ontwikkeling van de stad Schiedam;
- Het geven van een vaste plek aan fotografie op de culturele agenda van Schiedam;
- Het leveren van een bijdrage aan de verdere ontwikkeling van talentvolle fotografen;
- Het bevorderen van de fotografie als kunstvorm.

Aan een drietal jonge, talentvolle Nederlandse fotografen: *Wiosna van Bon*, *Sem Langendijk* en *Mounir Raji* werd in 2023 een opdracht verleend om een beeld te schetsen van de ontwikkeling van de stad Schiedam en haar inwoners. De selectie van de fotografen werd gedaan door een jury bestaande uit: *Anne de Haij* (directeur Stedelijk Museum Schiedam), *Reyn van der Lugt* (kunstverzamelaar en oud-directeur Groninger Museum) en *Rebecca Simons* (docent fotografie Willem de Kooning Academie en curator). Het resultaat van deze opdrachten was te zien tijdens een tentoonstelling in de Grote- of Sint Janskerk.

Na de opening op 17 augustus door *Reyn van der Lugt* introduceerden bestuursleden *Annemarie Sour* en *Maarten Mulder* de drie fotografen. *Wiosna van Bon* ging naar de wijken Nieuwland en Schiedam Oost. De negatieve berichtgeving over deze wijken laat maar één kant van de zaak zien. *Sem Langendijk* heeft een bijzondere interesse voor gemeenschappen en hun leefomgeving. In Schiedam kwam hij Wilton Automobiël club (WAC) op het spoor. *Mounir Raji* liet zich leiden door vormen en kleuren van de bewoners, auto's en de naoorlogse woningbouw in Schiedam-West. Videofotograaf *IJsbrand Klok* heeft een video gemaakt met interviews met de drie fotografen, te bekijken op de website van CFS.

Publiciteit

Voor de tentoonstelling waren aparte flyers gemaakt en enkele posters. Deze werden in juli verspreid op diverse strategische plekken in Schiedam en ook in digitale vorm verstuurd aan het gehele relatiebestand van het CFS. Ook stond de aankondiging op Facebook en was een persbericht verstuurd naar lokale en nationale perscontacten.

Media

Aan de tentoonstelling is aandacht besteed in het AD, Nieuwsblad Schiedam, Schiedammer Online, Schiedam24, Dit is Twee radio en tv, Omroep Vlaardingen en de Uitagenda van S'DAM. Daarnaast heeft het CFS, samen met de Grote- of Sint Janskerk, via de website en socials een groot aantal mensen weten te bereiken.

3. Piet Sanderslezing: Goudleerkamers in Schiedam, 1 september 2024

Sinds 2015 organiseert het CFS jaarlijks een lezing over kunst, cultuur en architectuur, in de geest van haar oprichter Piet Sanders: de bekende Schiedamse jurist en kunstverzamelaar.

De achtste editie van de lezing stond in het teken van de twee schitterende 'goudleerkamers' in Schiedam: één in de Consistorie (vergaderkamer van de kerkenraad) van de Grote- of Sint Janskerk en een tweede in de Regentenkamer van het Weeshuis der Hervormden. Beide kamers, die zijn gedecoreerd met 18-eeuws uniek goudleerbehang, konden worden bezocht.

Het programma

Kirstain Houweling, de bekende Schiedamse restauratiearchitect, verzorgde dit jaar de Piet Sanderslezing. Zij ging onder meer in op de techniek van het maken van goudleer, de historie en de restauratie van het goudleerbehang.

Na haar interessante lezing werd de groep in tweeën gesplitst: groep A bezocht de goudleerkamer in de Consistorie en groep B kon de tentoonstelling Stipendium Schiedams Water bezoeken (zie ook onder punt 2). Na twintig minuten werd er gewisseld.

Daarna liep het gezelschap *en groupe* naar het Weeshuis der Hervormden alwaar de andere goudleerkamer kon worden bezocht: de zgn. Regentenkamer. Ook daar gaf Kirstain een uitgebreide

toelichting. De middag werd afgesloten met een feestelijke borrel in de binnentuin van het Weeshuis. Het evenement was uitverkocht en werd bijgewoond door ca. 50 bezoekers.

Publiciteit

Voor de lezing waren aparte flyers gemaakt en enkele posters. Deze werden in juli verspreid op diverse strategische plekken in Schiedam en ook in digitale vorm verstuurd aan het gehele relatiebestand van het

CFS. Ook stond de uitnodiging op Facebook en was een persbericht verstuurd naar lokale en nationale perscontacten.

Media

Aan de lezing is aandacht besteed in het AD, Nieuwsblad Schiedam, Schiedammer Online, Schiedam24, Dit is Twee radio en tv, Omroep Vlaardingen en de Uitagenda van S'DAM.

4. Schie Café II: Het Dirkzwagerterrein, 3 oktober 2024

Programma

In nauwe samenwerking met de bibliotheek, diverse bewoners, ondernemers en experts was er weer een avondvullend programma neergezet. Moderator *Kirstain Houweling* gaf zowel ruimte aan de sprekers als bezoekers in de zaal. *Wessel Klotwijk*, dichter en verhalenverteller heeft gesproken over toen en toekomst van het Dirkzwagerterrein en een prachtig gedicht voorgedragen. Historicus *Theo Pronk* bracht het verleden van Schiedam tot leven met behulp van zeer realistische virtual reality technieken. Architect *Gideon Peele* nam ons mee in de geschiedenis van de St. Joris Doele.

In de pauze gaf de historicus en Schiedammer *Han van der Horst* zijn tegendraadse visie op de vernieuwing van Station Centrum. Hij had het onder andere over de verdwenen Rode Koolbuurt en de vermaarde Rode Kool Feesten die daar in het verleden zijn georganiseerd. Het muzikale gelegenheidsduo *Anne Rats* (De Stokerij) en haar vaste begeleider *Cor van Vuren* zongen en speelden de sterren van de hemel.

Publiciteit

Ook voor dit Schie Café waren aparte flyers gemaakt en enkele posters. Deze werden in september verspreid op diverse strategische plekken in Schiedam en in digitale vorm verstuurd aan het gehele relatiebestand van het CFS. De uitnodiging stond op Facebook en er was een persbericht verstuurd naar lokale en nationale perscontacten.

Media

Aan de bijeenkomst is aandacht besteed in het AD, Nieuwsblad Schiedam, Schiedammer Online, Schiedam24, Dit is Twee radio en tv, Omroep Vlaardingen en de Uitagenda van S'DAM. Daarnaast heeft het CFS, samen met de Bibliotheek Schiedam, via de website en socials een groot aantal mensen weten te bereiken.

5. Manifestatie Zie de Schie: 4, 5 en 6 oktober 2024

Op zoek naar de ziel van de Schie

De manifestatie 'Zie de Schie' trok bezoekers vanuit de hele regio. Molen De Kameel aan het Doeleplein 6 was het kloppend hart waar mensen op een trekschuit konden stappen of deelnemen aan verschillende tours. Lopend, fietsend, met trekschuit en trekpaard, rondvaartboot of zittend op de kade en luisteren naar prachtige muziek. De nazomer zorgde voor een aangename sfeer.

Bezoekers werden verwelkomd door de Schiedamse band *Sjarm*. Verhalenvertellers, historici, architecten, bewoners en kunstenaars namen mensen mee op ontdekkingstochten naar onverwachte plekken. Varend langs de achterkanten van de Schie nam rasverteller en historicus *Ferrie Weeda* de deelnemers op sleeptouw op zoek naar de ongepolijste ziel van Schiedam.

De trekschuit De Goude Leeuwin vervoerde passagiers naar Buitenplaats De Tempel gelegen aan de Schie. Het kalme tempo van het varen, de verhalen van de gids over de bijzondere plekken langs de rivier de Schie, het wisselen van het varen op de motor naar het varen door paardenkracht zorgde voor een onverwachte sensatie: alsof we het verleden even echt aanraakten.

De boswachter van Natuurmonumenten nam de bezoekers mee op een wandeling door de tuinen van de Buitenplaats. Volledig zen ging men met de bus terug naar molen de Kameel. *“Dit doen jullie volgend jaar toch nog een keer? Dit is zo mooi om mee te maken”*, zei een deelnemster na afloop. *“Hier moeten jullie meer mee doen”!*

In de Florynhaven lagen tijdelijk een paar zeilschepen van de bruine vloot. Hier kreeg je alles te horen over de Nederlandse traditionele scheepstypen als tjalk, klipper en aak, en mochten bezoekers onder de bezielende leiding van *Bas* en *Cilia Batenburg* aan boord van diverse vrachtschepen voor de binnenwateren.

Architect *Gideon Peele* nam de passagiers tijdens een tour mee naar mooie en minder mooie plekken. Gebouwen met een verhaal, onaantrekkelijke stukjes stad die waren aangepakt en vervallen panden waar je door je ogenharen heen de schoonheid en potentie van zag. De rijke geschiedenis van Schiedam kwam door zijn verhalen tot leven.

Verhalenverteller *Wouter Klootwijk* ging in op de ontwikkeling van het Dirkzwagerterrein, een voormalig distilleerdersgebied dat verandert in een woonwerkwijk met een heel eigen karakter. Hij nam het publiek mee in dit al jaren beschermde stadsgezicht naar de diverse rijks- en gemeentelijke monumenten en de verschillende nieuwe woningtypes met namen als Jules en Bobby. De laatste uitgevoerd in een flesgevel, een knipoog naar de opvallende fles van Bobby's Gin.

De bekende woordkunstenaar in rap, poëzie en spoken word, stadsdichter *KMR (Kershan Rijssel)*, verraste de bezoekers met een aantal gedichten en korte verhalen tijdens een boottour over het water van de Korte en de Lange Haven.

Met stadsgids *Rob van der Stel* kwamen de deelnemers direct na de start terecht in een van de oudste woon-werkhuizen langs de Schie daterend uit de 17^e eeuw. Diverse bijzondere locaties, zoals een distilleerderij verbouwd tot een loftwoning volgden, evenals objecten en tuinen.

Tegenover molen De Kameel was een mobiel leslokaal van Stichting Code Groen geplaatst waar jongeren (6-12 jaar) de kans kregen om van vuil water schoon drinkwater te maken en waar op een hometrainer plastic afval werd fijn gemalen in een versnipperaar met als naam Plastic Recycle Lab: van afval naar nieuwe

mogelijkheden. Het mobiele lab van de Rotary trok door de sprankelende uitstraling spontaan kinderen aan.

Landschapsarchitect *Jan van de Kamp* nam bezoekers mee op de fiets naar het buitengebied van de Schie dat na WO II uitgroeide tot industriegebied met vele viaducten en verkeerswegen en richting Overschie weer verandert in een landelijk gebied. De plannen voor meer aandacht voor wandelaars, hardlopers en fietsers langs de rivier de Schie vielen in goede aarde.

De zaterdagavond werd afgesloten met een diner bij restaurant De Eenling waar de rivierkreeft de hoofdrol speelde. Chefkok *Marnix Benschop* maakte van de uitheemse Amerikaanse rivierkreeft een romige soep en ovenschotel van groenten en kreeftenstaarten. De boodschap: van overlastgever die schade aanricht tot smakelijke gerechten, kwam met de toelichting van Benschop duidelijk over. Al moesten sommige gasten wennen aan eten met de handen. Het samen eten aan lange tafels zorgde voor een gezellige informele sfeer. Na tweeënhalf uur was het tijd voor de volgende 50 bezoekers die de vaak nog onbekende gerechten bereid met rivierkreeften wilden uitproberen.

Een apart onderdeel van Zie de Schie bestond uit een expositie in de expositieruimte van KunstWerkt, die men kon bezoeken van 2 t/m 20 oktober 2024. Documentaire fotograaf *Eric van Straaten* was op zoek gegaan naar het karakter van de Schiedamse Schie (zie ook onder punt 1). Behalve zijn fotoserie waren ontwerpen te zien van Landschapsarchitectenbureau De Urbanisten over de Schie-oeveren in de bedrijfsterreinen van Schiedam Noord. Ook gaf historicus *Ed Visser* een lezing over trekvaarten op de Schie en was er een toelichting op het Schie-oeverproject door landschapsarchitect *Jan van de Kamp*.

Publiciteit

Voor de manifestatie waren aparte flyers gemaakt en enkele posters. Deze werden in mei verspreid op diverse strategische plekken in Schiedam en ook in digitale vorm verstuurd aan het gehele relatiebestand van het CFS. Ook stond de uitnodiging op Facebook en was een persbericht verstuurd naar lokale en nationale perscontacten. Bovendien was er door videofotograaf *IJsbrand Klok* vooraf een promotie video gemaakt dat via de socials verspreid werd en op de website te bekijken was.

Media

Aan de manifestatie is aandacht besteed in het AD, Nieuwsblad Schiedam, Schiedammer Online, Schiedam24, Dit is Tweek radio en tv, Omroep Vlaardingen en de Uitagenda van S'DAM. Daarnaast heeft het CFS, samen met de Bibliotheek Schiedam en KunstWerkt, via de website en socials een groot aantal mensen weten te bereiken. Ook de nieuwsbrief 'Trekvaarten Provincie Zuid-Holland' verwees naar de bijeenkomst. Videofotograaf *IJsbrand Klok* heeft een [filmpje](#) gemaakt met een verslag van de trekvaart en de tours, te bekijken op de website van CFS.

Vooruitblik 2025

Ook voor 2025 staan diverse interessante projecten op stapel:

1. **Schie Café I: Een gesprek met de stad over het meest besproken plein van Schiedam, het Stadserf, 15 mei**

Deze bijeenkomst vindt wederom in de Bibliotheek Schiedam plaats en heeft als thema: 'Het Stadserf van Schiedam'. Rondom dit plein bestaan verschillende verhalen. Meerdere sprekers gaan hun licht laten schijnen over vragen als: Hoe is het plan voor het huidige Stadserf tot stand gekomen? Welke visies zijn er ontwikkeld? Welke misverstanden spelen er allemaal? Uiteraard zullen toepasselijke muzikale intermezzo's niet ontbreken.

2. **Piet Sanderslezing: 15 juni**

We gaan op zoek naar een verborgen schat! Ergens aan de rand van Schiedam, vlakbij de Schie. Wat we daar gaan aantreffen blijft tot het laatste moment een verrassing. Om 11 uur stappen de bezoekers in de touringcar bus die klaarstaat op het Stadserf. Onderweg krijgen ze een lunchpakketje en wordt een tipje van de sluier opgelicht over de eindbestemming. Na afloop worden ze weer thuisgebracht. Een spannend schoolreisje!

3. **Expositie Barbara Broekman: 6 juli t/m 14 september**

Aan een ambachtelijk kunstenaar: *Barbara Broekman*, is de opdracht verleend om een expositie samen te stellen over haar textiele werk. Met deze werken geeft zij een beeld van de veelzijdige samenstelling van de bevolking in de stad Schiedam. Het resultaat van deze opdracht zal gedurende de zomermaanden van 6 juli tot 15 september te zien zijn in de Grote- of Sint Janskerk te Schiedam.

4. **Zie de Schie: 12 t/m 14 september**

De Werkgroep Zie de Schie komt sinds augustus 2024 zeer regelmatig bijeen om het programma te ontwikkelen en de fondsenwerving in gang te zetten. Zij treffen de nodige voorbereidingen voor de editie van 2025, het jaar waarin het 750-jarig bestaan van de stad Schiedam wordt gevierd.

5. **Schie Café II: 20 november**

Ook deze bijeenkomst vindt in de Bibliotheek Schiedam plaats. Het programma is al in grote lijnen vastgesteld en heeft als onderwerp de toekomstige ontwikkelingen rond het Stationsgebied.

Overig

- Het bestuur heeft een nieuw lid bereid gevonden om toe te treden tot het bestuur: Sjef van Duin, fotograaf te Schiedam.
- Er wordt verder geïnvesteerd in het verbeteren van de PR en communicatie, met name de website en socials.

15 april 2025